

Czwartek, 5 lipca 2012 r.

Przemoc wobec lesbijek i prawa LGBTI w Afryce

P7_TA(2012)0299

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie przemocy wobec lesbijek i praw lesbijek, gejów, biseksualistów, osób transpłciowych i interseksualnych (LGBTI) w Afryce (2012/2701(RSP))

(2013/C 349 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet i pekińską platformę działania, w której podkreśla się, że każda kobieta ma prawo do kontrolowania i swobodnego oraz odpowiedzialnego decydowania o kwestiach dotyczących jej seksualności, wolna od przymusu, piętnowania i przemocy,
- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ A/HRC/17/19 z dnia 17 czerwca 2011 r. o prawach człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej oraz sprawozdanie Wysokiej Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie dyskryminujących przepisów i praktyk oraz aktów przemocy wymierzonych przeciw osobom o odmiennej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej,
- uwzględniając dyskusję panelową Rady Praw Człowieka ONZ na temat praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, która miała miejsce w dniu 7 marca 2012 r.,
- uwzględniając oświadczenie Wysokiej Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka Navanethem Pillay wygłoszone podczas dyskusji panelowej o prawach człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej podczas 19. sesji Rady Praw Człowieka ONZ, która odbyła się w dniu 7 marca 2012 r.,
- uwzględniając raport Amnesty International za 2012 r. na temat sytuacji praw człowieka na świecie, w którym stwierdza się, że w Afryce nasilił się brak tolerancji w stosunku do lesbijek, gejów, biseksualistów i osób transpłciowych (LGBT),
- uwzględniając drugi przegląd umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony (umowę z Kotonu), a także klauzule dotyczące praw człowieka w niej zawarte, w szczególności art. 8 ust. 4 i art. 9,
- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 5 i art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które zobowiązują Unię Europejską i jej państwa członkowskie do stania na straży i promowania powszechnych praw człowieka oraz do ochrony jednostek w kontaktach ze światem zewnętrznym,
- uwzględniając plan działania UE w zakresie równości płci oraz upodmiotowienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju na lata 2010-2015,
- uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel UE ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z okazji Międzynarodowego Dnia przeciw Homofobii w latach 2010, 2011 i 2012,
- uwzględniając przygotowany przez Radę Unii Europejskiej zestaw narzędzi służących promowaniu i ochronie wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, biseksualistom i osobom transpłciowym (zestaw narzędzi LGBT),

Czwartek, 5 lipca 2012 r.

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju (COM(2011)0840) oraz komunikat Komisji z dnia 13 października 2011 r. pt. „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian” (COM(2011)0637),
  - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie Ugandy: projekt ustawy przeciwko homoseksualizmowi ⁽¹⁾ oraz z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie Ugandy: tak zwana ustawa Bahatiego i dyskryminacja wobec osób LGBT ⁽²⁾, z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie Ugandy: zabójstwo Davida Kato ⁽³⁾ i z dnia 28 września 2011 r. w sprawie praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w państwach członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie uwzględniania tematyki płci w stosunkach zewnętrznych UE oraz w procesie budowania pokoju i ugruntowywania tożsamości narodowej ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając art. 122 ust. 5 oraz art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i praw; mając na uwadze, że wszystkie państwa mają obowiązek zapobiegać przemocy i podżeganiu do nienawiści na tle orientacji seksualnej, tożsamości płciowej i ekspresji płciowej, a także szanować zasadę równouprawnienia kobiet i mężczyzn;
- B. mając na uwadze, że prawa lesbijek i biseksualistek oraz kobiet transpłciowych i interseksualnych to takie same prawa człowieka jak te dotyczące wszystkich kobiet i wszystkich mężczyzn, które to prawa muszą być chronione bez względu na orientację seksualną, tożsamość płciową lub ekspresję płciową;
- C. mając na uwadze, że niektóre państwa afrykańskie przodowały w działaniach na rzecz respektowania praw człowieka i podstawowych wolności, że konstytucja Republiki Południowej Afryki po zniesieniu apartheidu była pierwszą na świecie, w której zakazano dyskryminacji ze względu na orientację seksualną oraz że Republika Południowej Afryki była inicjatorką rezolucji Rady Praw Człowieka ONZ A/HRC/17/19 w sprawie praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej;
- D. mając na uwadze, że istnieją ruchy polityczne i przywódcy polityczni, którzy mogą poprowadzić ku zmianom i ściślejszemu przestrzeganiu w Afryce praw człowieka, praw kobiet i praw lesbijek, gejów, biseksualistów, osób transpłciowych i interseksualnych (LGBTI);
- E. mając na uwadze nasilającą się stygmatyzację lesbijek i biseksualistek oraz osób transpłciowych i interseksualnych oraz wymierzoną przeciw nim przemoc, a także przemoc wobec kobiet uważanych za lesbijki, biseksualistki, osoby transpłciowe czy interseksualne stosowaną przez państwo i policję, przez rodziny tych kobiet i przez członków lokalnych społeczności w Afryce, co stanowi przedmiot zaniepokojenia wielu podmiotów, o czym świadczą liczne oświadczenia sekretarza generalnego ONZ Ban Ki Moona i wysokiej komisarz Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka Navanethem Pillay, a także rezolucja Rady Praw Człowieka ONZ A/HRC/17/19 w sprawie praw człowieka, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej;
- F. mając na uwadze, że w czasie dorocznej debaty na forum Rady Praw Człowieka ONZ poświęconej obrończyniom praw człowieka, która odbyła się w dniach 25-26 czerwca 2012 r., specjalna sprawozdawczyni ONZ ds. obrońców praw człowieka Margret Sekaggya zauważyła, że przemoc doświadczana przez obrończynie praw człowieka przybiera formę przemocy związanej z płcią, począwszy od ustnych zniewag związanych z płcią, a na wykorzystywaniu seksualnym i gwałtach skończywszy, że uważa się, iż kobiety podważają przyjęte normy społeczne i kulturowe lub tradycje bądź nakazy religijne, w związku z czym są one stygmatyzowane, a na obrończynie praw człowieka należy zwrócić szczególną uwagę, gdyż cierpienia, jakie muszą znosić w swojej pracy, niekiedy przewyższają cierpienia ich kolegów mężczyzn;

⁽¹⁾ Dz.U. C 286 E z 22.10.2010, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. C 169 E z 15.6.2012, s. 134.

⁽³⁾ Dz.U. C 188 E z 28.6.2012, s. 62.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0427.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 32.

Czwartek, 5 lipca 2012 r.

- G. mając na uwadze, że kobiety przekraczające normy społeczne i kulturowe są narażone na określenie mianem lesbijek i mogą stać się celem gwałtownych zachowań lub poniżającego traktowania ze strony mężczyzn, a także mając na uwadze, że przynosi to w efekcie tłumienie ekspresji płciowej i swobody wyboru wszystkich kobiet, w tym kobiet heteroseksualnych; mając na uwadze, że prawa seksualne są powiązane z nietykalnością cielesną oraz swobodą wyboru wszystkich kobiet;
- H. mając na uwadze, że w Afryce kobiecy homoseksualizm jest uznawany za legalny w 27 krajach, w 27 innych traktowany jak naruszenie prawa, podczas gdy męski homoseksualizm jest uznawany za legalny w 16 krajach i traktowany jak naruszenie prawa w 38 krajach; mając na uwadze, że homoseksualizm podlega karze śmierci w Mauretanii, Sudanie oraz w niektórych regionach Somalii i Nigerii, a także mając na uwadze, że karę śmierci za homoseksualizm przewiduje projekt ustawy, który we własnym imieniu przedłożył w parlamencie Ugandy jeden z posłów;
- I. mając na uwadze, że przepisy uznające za przestępstwo stosunki z osobami tej samej płci i przejawy seksualności między osobami tej samej płci przyczyniają się do powstania klimatu sprzyjającego przemocy wobec kobiet będących lesbijkami lub postrzeganych jako takie;
- J. mając na uwadze, że ze wszystkich regionów świata płyną doniesienia o zabójstwach, torturach, więzieniu, przemocy, stygmatyzacji i podżeganiu do nienawiści wobec osób LGBTI, przy czym w niektórych przypadkach przepisy legitymizują te zjawiska; mając na uwadze powtarzające się akty przemocy i agresji wobec lesbijek w szeregu krajów Afryki;
- K. mając na uwadze, że walka o równość i sprawiedliwość oraz o widoczność i prawa lesbijek ściśle wiąże się z ogólną walką o prawa człowieka dla kobiet; mając na uwadze, że lesbijki, podobnie jak wiele innych kobiet, są również celem przemocy, zarówno z uwagi na to, że są kobietami, jak i z uwagi na ich orientację seksualną;
- L. mając na uwadze, że w lutym 2012 r. w Kamerunie aresztowano dziesięć kobiet, a trzy oskarżono po raz pierwszy o praktyki homoseksualne; mając na uwadze, że dochodzi o aresztowań i pobic przez policję, przy czym ostatni taki przypadek, o którym doniesiono, miał miejsce w dniu 24 czerwca 2012 r.; mając na uwadze, że adwokat Alice Nkom wielokrotnie grożono śmiercią i przemocą za to, że broni osób oskarżonych o homoseksualizm; mając na uwadze, że w dniu 19 maja 2012 r. spotkanie osób LGBTI w Jaunde rozpadło się przy użyciu przemocy uzbrojony gang;
- M. mając na uwadze, że senat Liberii rozpatruje obecnie propozycję dalszego rozszerzenia zakazu stosunków z osobami tej samej płci, który już przewidują obowiązujące przepisy; mając na uwadze, że media i opinia publiczna w coraz większym stopniu dążą do zastraszania osób LGBTI; mając na uwadze, że niedawno w Liberii uzbrojeni mężczyźni napadli na dwie lesbijki;
- N. mając na uwadze, że styczniu 2011 r. w Malawi ponownie uznano kobiecy homoseksualizm za naruszenie prawa; mając na uwadze, że nowa prezydent Joyce Banda oświadczyła, iż zwróci się do parlamentu o uchylenie przepisów uznających homoseksualizm za przestępstwo;
- O. mając na uwadze, że Nigeria ma na celu uznanie za przestępstwo rejestrację, funkcjonowanie i popieranie niektórych organizacji oraz ich spotkań lub pochodów oraz delegalizuje działania należące do ścisłego zakresu życia prywatnego;
- P. mając na uwadze, że w Republice Południowej Afryki wciąż z taką samą częstotliwością dochodzi do tzw. gwałtów naprawczych na lesbijkach i kobietach transpłciowych; mając na uwadze, że toczące się debaty na temat konstytucyjnej ochrony osób prześladowanych za orientację seksualną podsycają przemoc wobec osób LGBTI; mając na uwadze, że działacz gejowski Thapelo Makutle został niedawno poddany torturom i zabity, dwudziestodwuletnia lesbijka Phumeza Nkolonzi została zabita strzałem w głowę z powodu orientacji seksualnej, a Neila Danielsa zaatakowano nożem, okaleczono i spalono żywcem, ponieważ był gejem;
- Q. mając na uwadze, że w Suazi podejmowane są zdecydowane działania na rzecz zapobiegania zakażeniom wirusem HIV i leczenia AIDS ukierunkowane na zagrożone grupy społeczne, w tym kobiety, a także na mężczyzn odbywających stosunki płciowe z mężczyznami, niezależnie od faktu, że w kraju tym homoseksualizm uznaje się za przestępstwo;

Czwartek, 5 lipca 2012 r.

- R. mając na uwadze, że w lutym i czerwcu 2012 r. w Ugandzie dochodziło do przerywania prywatnych spotkań obrońców praw człowieka przez oddziały policji oraz ministra etyki i prawości, działających bez nakazu i z lekceważeniem przysługującej obywatelom swobody zgromadzeń; mając na uwadze, że minister planuje zdelegalizować 38 organizacji, które uznaje się za działające na rzecz praw człowieka dla osób LGBTI; mając na uwadze, że przedłożony w 2009 r. projekt ustawy przeciwko homoseksualizmowi jest nadal przedmiotem debaty i może obejmować przepisy niemożliwe do zaakceptowania, w tym przepis o karze śmierci; mając na uwadze, że procesy sądowe i śledztwa prowadzone w Ugandzie i w USA ujawniły rolę m.in. Scotta Lively'ego i organizacji Abiding Truth Ministries, fundamentalistycznej grupy ewangelicznej z siedzibą w USA, w podżeganiu do nienawiści i nietolerancji wobec osób o odmiennej orientacji seksualnej oraz we wprowadzeniu wspomnianej ustawy;

Dyskryminacja i przemoc wobec lesbijek w Afryce

1. zdecydowanie potępia wszelkie formy przemocy wobec lesbijek i ich dyskryminacji w krajach afrykańskich, w których takie zjawiska mają miejsce, w tym skrajne formy przemocy, np. tzw. gwałty naprawcze i inne formy przemocy seksualnej;
2. wyraża zdecydowane poparcie dla kampanii i inicjatyw mających na celu uchylenie wszelkich przepisów dyskryminujących kobiety i osoby LGBTI; wzywa te spośród państw Afryki, w których nadal obowiązują dyskryminujące przepisy, by uchyliły je niezwłocznie, co dotyczy również przepisów wprowadzających zakaz homoseksualizmu i dyskryminujących kobiety pod względem ich statusu społecznego oraz praw własności i dziedziczenia;
3. potwierdza, że walka o prawa podstawowe i prawa człowieka dla lesbijek w Afryce jest ściśle powiązana z ochroną zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego wszystkich kobiet; wzywa zatem Unię Europejską, aby współpracując z krajami partnerskimi w Afryce, zdecydowanie zaangażowała się we wspieranie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, wykorzystując w tym celu odpowiednie zasoby i działania polityczne;
4. wzywa właściwe organy w Afryce, aby skutecznie chroniły wszystkie kobiety przed morderstwami, tzw. gwałtami naprawczymi i innymi formami przemocy seksualnej oraz aby pociągały sprawców do odpowiedzialności;
5. stwierdza, że stygmatyzacja lesbijek, biseksualistek, osób transpłciowych i interseksualnych oraz skierowana przeciwko nim przemoc są często ściśle powiązane z dyskryminacją;
6. solidaryzuje się ze wszystkimi podmiotami dążącymi do intensywniejszych działań na rzecz praw kobiet i popiera te podmioty;
7. wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do wspierania organizacji kobiecych oraz organizacji osób LGBTI w Afryce w walce o równość, nietykalność cielesną i swobodę seksualności dla wszystkich kobiet i osób LGBTI; równocześnie podkreśla konieczność zwracania szczególnej uwagi na lesbijki w ramach ruchu LGBTI i ruchu kobiecego, jak również innych ruchów społecznych, w proteście przeciwko podwójnej, a niekiedy wielokrotnej dyskryminacji, jakiej doświadczają lesbijki w krajach afrykańskich;
8. wzywa Komisję Europejską, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i państwa członkowskie do przyspieszenia realizacji celów określonych w planie działania UE w zakresie równości płci oraz upodmiotowienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju, a także do zwracania szczególnej uwagi na prawa lesbijek, biseksualistek, osób transpłciowych i interseksualnych zarówno w stosunkach z państwami trzecimi, jak i podczas udzielania wsparcia organizacjom pozarządowym i obrońcom praw człowieka;

Prawa osób LGBTI w Afryce

9. wzywa wszystkie 76 krajów na całym świecie, w tym 38 krajów w Afryce, w których homoseksualizm jest nielegalny, do depenalizacji homoseksualizmu;

Czwartek, 5 lipca 2012 r.

10. potępia podżeganie do nienawiści i przemocy ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową lub ekspresję płciową; wzywa wspomniane wyżej kraje, by skutecznie stały na straży praw osób LGBTI do życia i godności oraz potępiały wszelkie kierowane przeciwko tym osobom akty przemocy, dyskryminacji, stygmatyzacji i upokarzania;

11. wzywa przywódców politycznych i religijnych, aby potępił prześladowania i dyskryminację ze względu na orientację seksualną i aby zdecydowanie przeciwstawili się homofobii, dołączając tym samym do protestu arcybiskupa Desmond Tutu przeciwko niesprawiedliwości i uprzedzeniom oraz jego apelu o solidarność i sprawiedliwość;

12. wzywa ESDZ, Komisję i państwa członkowskie, aby w dialogu politycznym z krajami afrykańskimi przypominały im o obowiązku wypełniania zobowiązań podjętych w prawnie wiążących międzynarodowych instrumentach i konwencjach dotyczących praw człowieka, w szczególności o poszanowaniu i wspieraniu prawa do niedyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową;

13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że niektóre kraje afrykańskie, w tym Republika Zielonego Przylądka, Republika Środkowoafrykańska, Gabon, Gwinea Bissau, Malawi, Mauritius, Rwanda, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Republika Południowej Afryki i Suazi dały wyraz sprzeciwowi wobec penalizacji homoseksualizmu, zapewniły osobom LGBTI dostęp do opieki zdrowotnej lub zobowiązały się do depenalizacji homoseksualizmu;

14. wzywa państwa AKP do włączenia się w otwartą, konstruktywną dyskusję opartą na zasadzie wzajemnego poszanowania;

15. wzywa kraje afrykańskie do zapewnienia bezpieczeństwa obrońcom praw człowieka dla osób LGBTI i wzywa UE do wspierania lokalnego społeczeństwa obywatelskiego za pomocą programów budowania potencjału w Afryce;

16. wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie, by w pełni wykorzystywały zestaw narzędzi LGBT do zachęcania państw trzecich do depenalizacji homoseksualizmu, przyczyniania się do zmniejszania przemocy i dyskryminacji, a także objęcia ochroną obrońców praw człowieka dla osób LGBTI;

17. wzywa Komisję, a zwłaszcza wiceprzewodniczącą Komisji/ wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Catherine Ashton do podjęcia konkretnych działań poprzez mobilizację wszystkich stosownych instrumentów w celu wywierania presji, aby chronić ludzi przed dyskryminacją i prześladowaniami ze względu na orientację seksualną, a także do podnoszenia tych kwestii podczas w stosunkach i w dialogu UE z państwami trzecimi;

*

* *

18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, państwom członkowskim, sekretarzowi generalnemu grupy państw AKP, wszystkim ambasadorom państw AKP przy Unii Europejskiej, parlamentowi Republiki Południowej Afryki oraz Unii Afrykańskiej i jej instytucjom.